[illegible]
[illegible] accusatores et appellat deos et
[illegible] testatur hystorio-
graphus a quodam pie memorie Constantino
principi scripto oblata accusationis
libellos contra episcopos fuisse, libellos quoque
accusationis accepit et coram his qui
accusati fuerant episcopis convocatis in
conspectu eorum libellos quos acceperat
incendio cremans ait: vos dii estis a vero
deo constituti; ite et inter vos causas vestras
disponite, quia dignum non est ut nos iu-
dicemus deos. In qua sententia magis
ex humilitate quam ex aliqua [illegible] praestitit
ex [illegible] [illegible] cum quippe
pagani in re publica principes
fuerint qui nondum verum deum scie-
bant deos ligneos et lapideos co-
lerent, et tamen eorum sacerdotibus honorem
maximum tribuebant. Quid igitur
mirum si clementia vestra veri dei
sacerdotibus honorem defert, dum pagani
ut praediximus principes honorem
impenderent eorum sacerdotibus, non veri
dei sed deos ligneos et lapideos
[illegible] Haec ergo [illegible]
[illegible] generaliter pro omnibus [illegible]
[illegible] sacerdotibus dicitur quia ad hoc
[illegible] iudicio
[illegible] sit. Et alii plu-
[illegible]
[illegible] que indicent quod [illegible]
[illegible] et reliqua. Quia sunt mul-
ti qui ex iudicio illius hominis ig-
norant quod fortasse que nos laudamus
ille reprehendit et que nos
reprehendimus ille laudabit. Item
ex concilio Milevitano. Qua pena fe-
riatur clericus qui clericum ad secularia iu-
dicia provocat. [illegible] dicta presbiteri.
[illegible] ut [illegible] admit-
[illegible] ut clericus clericum suo relicto
[illegible] ad iudicia publica per-
traxerit [illegible] statuimus ut [illegible]
[illegible] non [illegible] si quis [illegible]
[illegible] fuerit [illegible]
[illegible] et cum [illegible] ratione [illegible]
[illegible] Item ex concilio Car-
thaginensi III. Clericus apud civilem
[illegible] iudicem accusari non d[ebet].
[illegible] quisque episcopus presbiter diaconus
seu clericus cum [illegible]
[illegible] ut civilis ci-

[illegible] iudicio [illegible] publice [illegible] purgari [illegible]
[illegible] super eo [illegible] fuerit lata sententia [illegible]
cum [illegible] amittat et hoc [illegible] cum
[illegible] in causa non parit quod
[illegible] si locum suum obtinere [illegible]
luerit. Si quis ad eligendos iudi-
ces [illegible] consortio [illegible]
de universali ecclesia male sentiendo
de iudicio secularis possit [illegible]
cum [illegible] causas apostolus ad ecclesias
deferri [illegible] iudicium terminari prae-
cipiat. Item ex eodem. Clericus non
accusetur nisi ante ecclesiasticum iudi-
cem. Causis ordinum ecclesiae servien-
tibus si quis in eum criminis inten-
derit et adierit iudicium ecclesiasti-
cum debet prelicitum. [illegible]
[illegible] lib. III. cap. I. Quicumque clericus
litigium habet apud episcopum eum accedat.
Si quis cum clerico litigium habuerit
siquidem [illegible] accedat prius
episcopum [illegible] cuius subpositus
est. Ille autem sine damno et sine
dilatione [illegible] finem litium
imposuturus est. Si autem noluerit
episcopus litem dirimere tunc ad civi-
lem iudicem disceptatio cause
perveniat. Si autem dirimere episcopus voluit
sine scriptura omnia peragit et diffi-
nitiva sententia ab eo sine scriptura pro-
feratur quod si a tribunali ecclesiastici
litigium emiserit tunc competentia
iudices [illegible] convenientium
legibus [illegible] imponant ita tamen
ut disceptatio litis duorum
mensium spatium non excedat a
litis contestatione numerandorum.
Non autem aliter puniatur clericus
nisi obnoxius repertus sacerdotio [illegible]
datus fuerit ab episcopo suo cuius examinatio
et pena [illegible] nullam [illegible]
nem aliis iudicibus [illegible] modi
causis habentibus. Item ex concilio Car-
thaginensi. Clericus ad usus clerici
negotium habens secularia iudicia
[illegible] ad usus [illegible] non experiatur.
[illegible] negotium non relinquat
episcopum [illegible] ad secularia iudici-
a non [illegible] si [illegible] negotium agi-
tetur apud [illegible] episcopum [illegible]
negotium [illegible] non [illegible]

si clericus adversus laicum ...
episcopi et cum apud eundem ...
di provincie conquerantur ... cum
eum ipsius provincie metropoli-
tanum episcopum sive contra eius sedem ...
ussiam pergat ad ipsius diocesis
primates aut certe ad sedem constantino-
politane regie civitatis secundum ut
eorum ibi negotium terminetur.
Item ex concilio agatensi. Clericum
nullus presumat

Ex his omnibus datur intelligi
quod clericus ad publica iudicia nec
in civili nec in criminali causa est
producendus nisi forte civilem
causam episcopus decidere noluerit vel in cri-
minali sui honoris cingulo eum
nudaverit. Illud autem quod in epistola
Clementis dictum est non cognitores
secularium negotiorum de iure esse debere
ex spirituali unctione intelligendum est.
Non enim in episcopum ungitur De eo-
ut cognitor secularium negotiorum dem.
inveniatur sed ut procurator animarum
et distributor spiritualium existat.
Prohibetur ergo secularibus nego-
ciis occupari non ad tempus seque-
stri fieri ut secularia iudicia non
de rebus secularibus sed secularium vi-
rorum intelligenda sunt iudicia
a de rebus secularibus secularia appellan-
tur iuxta illud apostoli: secularia iu-
dicia si habueritis contemptibiles
qui sunt in ecclesia constituite. Iudi-
cia vero secularia appellantur in
epistola Clementis que ex subsequentibus
dantur intelligi cum dicitur sed opera
que tibi minus congruere diximus
exhibeant et minime vacantes
laici. Prohibentur ergo clerici a cog-
nitione negotiorum secularium virorum
non secularium clericorum negotia que
clericorum sive criminalia sunt sive
civilia non nisi apud ecclesiasticum
iudicem ventilanda sunt. Unde
Adrianus papa ait: Non nisi in foro
Clericus sive laicus suo clericus audi-
si criminis aut lite pulsat atur.
sunt non alibi quam in foro suo
provocatus audiatur. Item
Clericorum cuiuscumque modi de eodem.

...nia ante suo iudici ...
Res vero in litigio posita ante le-
gitimum cognitionis eventum
in nullam debet omnino transferri
personam. Unde Gelasius papa Quin-
gensio episcopo. In nullam transferatur
personam res in litigio posita ante
Quascunque in litigio cognitionis even-
tum.
posita in nullam transferri
potest omnino personam donec ante legitime
cognitionis eventum ut cui po-
tius debeatur iudiciaria discep-
tatione possit agnosci. Ex eadem re
quispiam non signatur exigere
pensiones, sed in eodem statu ea
rem posita in quo invenitur sit. Tamen
est ante constituta quisque presumitur
quispiam posse competenti iudicio pul-
sari examine pro iudiciis omnibus
submotis. Quod vero culpa illa
suspensione digna sit ex capitulo
Milevitani concilii liquido demonstra-
tur: si enim communione privandus est qui cle-
ricus civilem audientiam ... pro
...bendo multo magis suspensi-
one dignus est qui suum episcopum iudici-
um interpellantem ad iudicium se-
cularis potestatis trahere non dubitaverit.
Sed cum ponatur quod hec culpa su-
spensione digna non sit quia ...
sit deponendus quod officium ... ...
onem episcopi celebrare ausus est ...
quod sententia ... sive iusta sive iniusta
sit timenda est Gregorio testatur
dicens. Gregorius. Timenda est senten-
tia pastoris sive iusta pastoris.
sive iniusta sit timenda est.
Item ex concilio Antiocheno. A suo
episcopo excommunicatus non est ab alio
Si quis a proprio episcopo recipiendus.
communicatus est nec eum prius ab alio
recipi ... suscipi nisi a suo sit re-
ceptus episcopo aut concilio ... sit episco-
porum ... ...
satisfecerit et ... sub ... cum
... Quod ... ...
... ... qui ...
... ob ... ...
... ad Lotharium regem. Ex-
communicationis meretur sententiam qui excommuni-
catis communicant.

[illegible]
in equali eius p[illegible]
ad hanc formam si quidem hoc provenerit
rem in perpetuam emphyteosim
... consensu qui referuntur. Excipitur quoque emphyteoseos nobis ...
praedia quibus hoc assignatur lege ... quorum interest ex eo ... ad lesionem divine domus ... solito ... quam fuit cum divina ... in sexta parte ... diminuta fuit: tunc constituendo pensione ... Quod si res ... pensionis ... emphyteosim ... gubernatoribus.

Quemadmodum eiusmodi contractum ut emphyteosim acceptam fecerit ... aut canonem per biennium non solvit, repelli potest ut tamen solvat totius temporis pensionem ... nomine meliorationis. Si quas vero ruinas habuerit memorata domus, reedificare non valet in emphyteosim tenentur ... pensionum ... habitationis ut pensio minuatur ... ab eis que stantibus adhuc habitationibus colligebantur aut per eo edificante ... per estimationem pensionibus medietas detur religiose domui.

Qui vero res iam dictas non gravitu[illegible] alienationis titulo ... legis accipiat ... tempi[illegible] restituat ... illam ... venerabilem domum ... Donatarius autem rem cum omni causa restituat et aliud tantum. Creditor quoque rei pignorata restituta careat actione.

... statim solvit ... concedens ... acceptori.

Item. Codice libro primo. de sacro[sanctis ecclesiis]

Imperator Leo ... sancimus ...
dum ut ... possessionum atque praediorum urbanorum ut rusticorum ... tempus ... pro ... tione ipsius prestetur eius tempi ... in diem vite sue ab eo qui ... pacta cum eo qui hoc elegit ... bat ... statuatur manifestum sit ... quicumque ... beneficii gratia pacto ... predii pro tempore usufructus ... ad ... constituto ... ita ut sive completo vero spatio ... seu morte sua ... possessione ecclesiastica ... reddituum usumfructum ... gratia pacto ... cepit ... quantitatis quam accepit ... cum ... colonis ... Diligenti ... pacta ... non valere ... suo ... in omni domo religiosa quo finito ... non ... tributis quod ... que datur ... Cuius autem modis ... eiusmodi ... Quod si necessitas ... ut utilitate vel in usum ... vel ... dotione aliquid ... ut ...

[illegible] ... per biennium. hoc est ...

[illegible] ... hoc ... actionem ...

Si ... [illegible]

[illegible]
none [illegible] ex [illegible] infra [illegible] accidentis [illegible] ecclesie nostre [illegible] alie-
natio uel transactio [illegible] ha-
bita [illegible] possessiones
perpetue ut clerici [illegible] uel ecclesie
in usu [illegible] tem ex
concilio medio [illegible] **Ecclesiastica**
prima utilitate [illegible] **deberent**
Preterea a nemine de rebus ecclesiasti-
cis presumatur [illegible]
qualitate conuenienti [illegible] ex [illegible] du-
plum accipiatur de rebus ecclesie [illegible]
tum qui tenent nomine [illegible]
ecclesiastico [illegible] tenere
uoluerint. Si autem [illegible] ad [illegible]
dimiserit de rebus ecclesiasticis [illegible]
plum fructuario [illegible]
que nomine [illegible] quemquam
[illegible] ut alienatum [illegible] dispensatio
[illegible] conueniens non [illegible] largita-
tem. Decreuit [illegible]
[illegible] auctoritas [illegible] ut nulli po-
testate quis cogatur [illegible]
de rebus [illegible] cui [illegible]
[illegible] obtinere [illegible] cui non
[illegible] utilitatem [illegible] cogitat
[illegible] beneficium nec [illegible]
tiones [illegible] uel [illegible]
[illegible] quelibet persona sine licentia
[illegible] presumat.
Item ex concilio [illegible]
[illegible] de quinquennio in quinquennium
secundum antiquam consuetudinem [illegible]
[illegible] ex concilio [illegible]
[illegible] quecumque a rectoribus
ecclesiarum [illegible] fiebant [illegible] suos
[illegible] successores [illegible] obliga-
bant ut [illegible] nequiuissent [illegible]
soluere [illegible] ut nemo successor
in antecessoris sui [illegible] sit obli-
gatus [illegible] distribuit ab
[illegible] ecclesie causam [illegible]
Item ex concilio [illegible] **De**
ecclesie dispensandi potestate [illegible] **ex**
[illegible] potestatem in rebus ecclesie [illegible]
[illegible] diuiter [illegible]
[illegible] timore dei. Parti[illegible]
[illegible] que [illegible] sunt [illegible]
[illegible] qui [illegible] sunt [illegible]
[illegible] ut [illegible] nullo
modo [illegible]

[illegible]
[illegible] quem [illegible] ut [illegible]
[illegible] uel [illegible]
ut quod [illegible]
in [illegible] ut per [illegible]
[illegible] ecclesie [illegible]
[illegible] tamen [illegible]
[illegible]
[illegible] ut ex quo[illegible]
[illegible] ecclesie conuenerunt in suos [illegible]
colligunt [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ut [illegible]
[illegible] ecclesie [illegible]
[illegible] ecclesie [illegible]
[illegible] **Item ex**
concilio [illegible] **De eo qui**
simoniace [illegible] **uendit**
Aliquo [illegible] ecclesiastice [illegible]
[illegible] in sue [illegible] aut [illegible]
[illegible] non [illegible] ecclesiastice [illegible]
[illegible] ecclesie [illegible]
[illegible] cogatur [illegible]
[illegible]
[illegible]
suo [illegible] **Quia**
uero non nulle [illegible]
[illegible] in [illegible]
[illegible] **De** [illegible]
[illegible]
[illegible] ut nullus [illegible]
[illegible] preter [illegible]
[illegible] solitos [illegible]
[illegible] nec [illegible]
ex quacumque [illegible]
[illegible] usurpet [illegible]
[illegible] singul[illegible]
[illegible] nam si [illegible]
[illegible] tollit [illegible]
[illegible] ecclesie [illegible]
[illegible]
[illegible] non cogantur.
Quia [illegible] nec [illegible]
[illegible] Item ex concilio [illegible]
[illegible] **Baptizandi** [illegible]
[illegible] **actus** [illegible]
[illegible] **ac ecclesie**
[illegible] ut [illegible]
[illegible]
[illegible] sufficientes non

[illegible] illi qui non resistunt [illegible]
[illegible] multi [illegible]